

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 416/2014-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. augusta 2014 predbežne prerokoval sťažnosť B. S. zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Schmidlom, Advokátska kancelária, Záhorácka 11/A, Malacky, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd jeho držaním vo väzbe od 24. marca 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť B. S. o d m i e t a pre nesplnenie zákonných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. júla 2014 doručená sťažnosť B. S. (ďalej len „sťažovateľ“) zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Schmidlom, Advokátska kancelária, Záhorácka 11/A, Malacky, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) držaním sťažovateľa vo väzbe od 24. marca 2014.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 0 Tp 562/2011 z 8. novembra 2011 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Tpo 89/2011 vzatý do väzby. Uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 185/2011 z 18. mája 2012 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Tpo 13/2012 z 30. mája 2012 bola sťažovateľovi lehota jeho väzby predĺžená do 10. októbra 2012. Po podaní obžaloby proti sťažovateľovi 10. septembra 2012 pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), b), c) a d), ods. 2 písm. c) a ods. 3 písm. c) Trestného zákona a iné okresný súd uznesením sp. zn. 5 T 72/2012 z 1. októbra 2012 rozhodol o jeho ďalšom ponechaní vo väzbe.

Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 5 T 72/2012 z 3. júla 2013 bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody na 3 roky s podmienčným odkladom so skúšobnou dobou 5 rokov. Zároveň bol sťažovateľ oslobodený spod obžaloby pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), b), c) a d), ods. 2 písm. c) a ods. 3 písm. c) Trestného zákona. Na základe odvolania prokurátora krajský súd uznesením sp. zn. 2 To 118/2013 zo 17. októbra 2013 zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 5 T 72/2012 v časti výroku o vine v oslobodzujúcej časti a taktiež vo výroku o treste, čím výrok o vine pre zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 Trestného zákona nadobudol právoplatnosť 17. októbra 2013.

Po vrátení veci okresný súd v predmetnej veci opätovne rozhodol rozsudkom z 24. marca 2014, v ktorom opätovne nesprávne rozhodol aj o vine za zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 Trestného zákona, za čo sťažovateľovi uložil opätovne trest odňatia slobody na 3 roky s podmienčným odkladom so skúšobnou dobou 5 rokov (na uvedenú nesprávnosť bol okresný súd upozornený krajským súdom v uznesení sp. zn. 1 Tos 51/2014 zo 7. mája 2014, pozn.) a vo vzťahu

k obzvlášť závažnému zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), b), c) a d), ods. 2 písm. c) a ods. 3 písm. c) Trestného zákona rozhodol tak, že sťažovateľa opäť už po druhýkrát oslobodil.

Sťažovateľ na hlavnom pojednávaní konanom 24. marca 2014 taktiež podal žiadosť o prepustenie na slobodu a zároveň požiadal o nahradenie jeho väzby písomným sľubom.

Okresný súd uznesením z 24. marca 2014 prepustil sťažovateľa spolu s jeho spoluobžalovaným na slobodu a prijal ich písomné sľuby.

Sťažovateľ poukázal na piatu vetu § 79 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorej ak súd vyhlási oslobodzujúci rozsudok, predseda senátu bezodkladne vydá príkaz na prepustenie obvineného z väzby s uvedením dôvodu prepustenia a uvedie túto skutočnosť v zápisnici, a následne uviedol, že okresný súd na hlavnom pojednávaní, ktoré sa konalo 24. marca 2014, takto nepostupoval.

Krajský súd uznesením sp. zn. 1 Tos 51/2014 zo 7. mája 2014 rozhodol na neverejnom zasadnutí o sťažnosti generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu okresného súdu z 24. marca 2014, ktorým bol sťažovateľ prepustený z väzby na jeho žiadosť, tak, že zrušil uvedené uznesenie okresného súdu a ponechal sťažovateľa naďalej vo väzbe. Podľa sťažovateľa mal ale krajský súd po zrušení uznesenia okresného súdu dať ihneď príkaz na prepustenie sťažovateľa z väzby s poukazom na už § 79 ods. 2 Trestného poriadku.

Podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku postupuje súd aj v prípade, že v súdnom konaní uplynula celková lehota väzby. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že okresný súd už dvakrát oslobodil sťažovateľa spod obžaloby zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), b), c) a d), ods. 2 písm. c) a ods. 3 písm. c) Trestného zákona, a preto sa podľa neho možno domnievať,

že v predmetnej veci nedôjde k zásadnej zmene dôkaznej situácie, ktorá by podmieňovala iné rozhodnutie tohto súdu. Sťažovateľ bol právoplatne odsúdený za zločin a v jeho prípade celková lehota väzby 36 mesiacov mu uplynie 8. novembra 2014. S ohľadom na uvedené je toho názoru, že orgány činné v trestnom konaní nepostupovali v jeho veci pri vybavovaní všetkých jeho podaní urýchlene, t. j. neprimerane dlhú dobu a s dostatočnou odbornou starostlivosťou, čím podľa neho porušili podmienku dôvodnosti väzby.

Sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu podal 2. júna 2014 podnet na preskúmanie nezákonnosti jeho väzby od 24. marca 2014, ktorý adresoval aj krajskému súdu.

Sťažnosť sťažovateľa je podávaná v lehote 2 mesiacov od 15. mája 2014, keď mu bolo doručené uznesenie krajského súdu sp. zn. 1 Tos 51/2014 zo 7. mája 2014.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že jeho základné práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru jeho držaním vo väzbe od 24. marca 2014 bolo porušené, aby prikázal okresnému súdu prepustiť sťažovateľa z výkonu väzby a uhradiť mu trovy konania na účet jeho právneho zástupcu.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti ústavný súd konštatuje, že táto sťažnosť napriek tomu, že sťažovateľ je zastúpený advokátom, nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1, 2 a 3 a § 50 ods. 1 písm. a), b) a c) a ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k návrhu na začatie konania musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania, okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. I. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, III. ÚS 380/2011). Ustanovenie § 20 zákona o ústavnom súde sa v celom rozsahu vzťahuje na sťažnosť podľa § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde.

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať, ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia

sťažovateľa porušili [písm. a)], označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody [písm. b)], a označenie, proti komu smeruje [písm. c)]. Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje a z akých dôvodov sa ho domáha.

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde) a až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

V rámci svojej ustálenej judikatúry ústavný súd opakovane vyslovil, že návrh rozhodnutia (petit) musí byť vymedzený presne, určito a zrozumiteľne [v súlade s čl. 127 ods. 2 a 3 ústavy a § 56 v spojení s § 50 ods. 1 a 3 zákona o ústavnom súde], teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci (napr. II. ÚS 37/02, III. ÚS 17/03, III. ÚS 234/04). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že návrh na rozhodnutie (petit) uvedené požiadavky nespĺňa, môže takúto sťažnosť odmietnuť pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, a to zvlášť vtedy, ak je sťažovateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom).

Sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález, v ktorom vysloví:

„1. Základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý bol vyhlásený pod č. 209/1992 Zb., držaním sťažovateľa vo väzbe od 24. 03. 2014, porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava I sa prikazuje, aby sťažovateľa ihneď prepustil z výkonu väzby.

3. Krajský súd Bratislava je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 340,90 Eur na účet právneho zástupcu... do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.“

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že sťažovateľom predložený návrh rozhodnutia vo veci samej (petit) nie je vymedzený presne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre jeho rozhodnutie v uvedenej veci. Nevyhnutnou podmienkou postupu ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde je, aby ústavný súd najprv vyhovel sťažnosti podanej podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a svojim rozhodnutím vyslovil, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva, avšak takáto požiadavka nie je v petite sťažovateľom podanej sťažnosti obsiahnutá. Petit sťažnosti nekorešponduje s argumentáciou sťažovateľa uvedenou v sťažnosti, z obsahu ktorej je zrejmá existencia rozhodnutí všeobecných súdov o väzbe sťažovateľa, avšak ním navrhovaný petit napriek tomu nešpecifikuje, ktoré všeobecné súdy a akými rozhodnutiami, príp. v akom konaní mali porušiť ním označené práva.

Ústavný súd pripomína, že sťažovateľ je v konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. IV. ÚS 409/04, II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08). Keďže advokát sťažovateľa v predchádzajúcom období opakovane v konaniach pred ústavným súdom ako právny zástupca sťažovateľov vystupoval, s vyžadovaním splnenia uvedenej povinnosti ústavným súdom bol uzrozmeneý a poučený.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. augusta 2014